Tekst ustawy przekazany do Senatu zgodnie z art. 52 regulaminu Sejmu

U S T A W A

z dnia 9 listopada 2018 r.

o Instytucie Europy Środkowej[1)]

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa organizację i zadania Instytutu Europy Środkowej, zwanego dalej „Instytutem”.

Art. 2. 1. Instytut jest państwową osobą prawną.

2. Siedzibą Instytutu jest Lublin.

3. Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, nadaje Instytutowi statut, w którym określa organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów Instytutu, mając na względzie sprawne wykonywanie zadań przez Instytut oraz możliwość tworzenia oddziałów zamiejscowych Instytutu.

Art. 3. Do zadań Instytutu należy:

1) prowadzenie działalności analitycznej wspierającej działania polityczne na rzecz budowania współpracy z państwami Europy Środkowej i Europy Środkowo-Wschodniej;
2) współpraca z zagranicznymi podmiotami zajmującymi się stosunkami międzynarodowymi, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów mających siedzibę w państwach Europy Środkowej i Europy Środkowo-Wschodniej;
3) prowadzenie badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej oraz planowanych projektów współpracy międzynarodowej i transgranicznej w Europie Środkowej i Europie Środkowo-Wschodniej;
4) przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów z zakresu, o którym mowa w pkt 3;
5) współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi oraz promocja poza granicami

---

1) Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów oraz ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Rzeczypospolitej Polskiej polskiej myśli społecznej w zakresie stosunków międzynarodowych, współpracy międzynarodowej oraz polityki zagranicznej i historycznej;

6) współpraca z jednostkami akademickimi, naukowymi, analitycznymi oraz eksperckimi, w tym zagranicznymi, na rzecz realizacji badań naukowych, o których mowa w pkt 3, oraz w celu pozyskiwania funduszy, a także komercjalizacja uzyskanych wyników badawczych;
7) przekazywanie analiz, ekspertyz i studiów, o których mowa w pkt 4, oraz ich wyników organom władzy publicznej;
8) gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej oraz organizowanie szkoleń z zakresu, o którym mowa w pkt 3;
9) organizowanie seminariów i konferencji w celu prezentowania wyników badań z zakresu, o którym mowa w pkt 3;
10) upowszechnianie wiedzy o stanie i procesach zmian sytuacji międzynarodowej oraz rozwoju stosunków międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem państw Europy Środkowej i Europy Środkowo-Wschodniej, w tym prowadzenie działalności wydawniczej, zwłaszcza naukowej, oraz organizowanie szkoleń.

Art. 4. 1. Nadzór nad Instytutem sprawuje Prezes Rady Ministrów.

2. Czynności wynikające z nadzoru nad Instytutem wykonuje, w imieniu Prezesa Rady Ministrów, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, obejmuje nadzór nad:

1) zgodnością działań Instytutu z przepisami prawa i statutem;
2) realizacją przez Instytut zadań, o których mowa w art. 3;
3) prawidłowością wydatkowania środków publicznych.

4. Kontrolę w ramach nadzoru przeprowadza się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz. 1092).

5. Dyrektor Instytutu i Rada Instytutu są zobowiązani do realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w ramach realizacji nadzoru.

6. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ma prawo wglądu do dokumentów Instytutu i może żądać niezbędnych informacji od Dyrektora Instytutu.

Art. 5. 1. W skład Instytutu mogą wchodzić oddziały zamiejscowe, w tym utworzone poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jako wyodrębnione jednostki organizacyjne.

2. Organizację oddziału zamiejscowego i zakres jego zadań określa regulamin oddziału nadany przez Dyrektora Instytutu.

Rozdział 2

Organy i organizacja Instytutu

Art. 6. Organami Instytutu są:

1) Dyrektor Instytutu;
2) Rada Instytutu.

Art. 7. 1. Dyrektora Instytutu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz Rady Instytutu.

2. Dyrektor Instytutu powołuje nie więcej niż trzech zastępców Dyrektora Instytutu i wyznacza zakres ich zadań. Dyrektor Instytutu odwołuje zastępców Dyrektora Instytutu.

3. Prezes Rady Ministrów odwołuje Dyrektora Instytutu w przypadku:

1) rezygnacji ze stanowiska;
2) zaprzestania spełniania wymagań, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 4–6.

4. Prezes Rady Ministrów może w każdym czasie odwołać Dyrektora Instytutu.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, Prezes Rady Ministrów powierza zastępcy Dyrektora Instytutu albo innemu pracownikowi Instytutu pełnienie obowiązków Dyrektora Instytutu do czasu powołania nowego Dyrektora Instytutu.

Art. 8. 1. Dyrektorem Instytutu może być osoba, która:

1) korzysta z pełni praw publicznych;
2) posiada wykształcenie wyższe magisterskie;
3) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu oraz doświadczenie zawodowe w zakresie zadań Instytutu, o których mowa w art. 3;
4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
5) nie została ukarana zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1458, 1669 i 1693);
6) w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. nie pracowała i nie służyła w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów

bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2186, z późn. zm.[2)]) oraz nie współpracowała z tymi organami.

2. Przed powołaniem na stanowisko Dyrektora Instytutu osoba powoływana składa oświadczenie o spełnieniu wymagań, o których mowa w ust. 1, a w przypadku osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r. – także oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

3. Wymagania, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się do zastępców Dyrektora Instytutu.

Art. 9. 1. Powołanie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 i 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000, 1076, 1608 i 1629).

2. Wynagrodzenie Dyrektora Instytutu ustala Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1252).

3. Wynagrodzenie zastępców Dyrektora Instytutu ustala Dyrektor Instytutu, po zasięgnięciu opinii Rady Instytutu.

4. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk w Instytucie, wymagane kwalifikacje oraz zasady wynagradzania pozostałych pracowników Instytutu, kierując się charakterem zadań Instytutu.

Art. 10. 1. Do zadań i obowiązków Dyrektora Instytutu należy w szczególności:

1) kierowanie pracami Instytutu;
2) reprezentowanie Instytutu na zewnątrz;
3) zapewnienie funkcjonowania i ciągłości pracy Instytutu;
4) podejmowanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy;
5) powoływanie i odwoływanie dyrektorów oddziałów zamiejscowych Instytutu;
6) opracowywanie rocznego planu działania Instytutu;
7) opracowywanie projektu rocznego planu finansowego Instytutu;
8) opracowywanie rocznego sprawozdania finansowego Instytutu;
9) sporządzanie rocznego sprawozdania z działalności Instytutu;

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 538, 650, 651, 730, 1000, 1349, 1669 i 1735.

10) sprawowanie zarządu nad mieniem Instytutu;
11) prowadzenie gospodarki finansowej Instytutu;
12) rozliczanie dotacji otrzymanych z budżetu państwa.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 6–9, Dyrektor Instytutu przedstawia do zatwierdzenia Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 11. 1. Do zadań Rady Instytutu należy:
1) opiniowanie, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, kandydatów na stanowisko Dyrektora Instytutu;
2) opiniowanie projektów rocznych planów finansowych oraz projektów rocznych planów działalności Instytutu;
3) opiniowanie sprawozdania finansowego Instytutu oraz sprawozdania z rocznej działalności Instytutu;
4) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących działalności Instytutu, przedstawionych przez Prezesa Rady Ministrów, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Dyrektora Instytutu lub z własnej inicjatywy.

2. Rada Instytutu ma prawo wglądu do dokumentów Instytutu i może żądać niezbędnych informacji od Dyrektora Instytutu.

Art. 12. 1. W skład Rady Instytutu wchodzi siedmiu członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów.

2. W skład Rady Instytutu wchodzą:
1) przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów;
2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw zagranicznych;
3) pięć osób powoływanych na okres kadencji.

3. Kadencja członków Rady Instytutu, o których mowa w ust. 2 pkt 3, trwa 4 lata.

4. Członkostwa w Radzie Instytutu nie można łączyć z zatrudnieniem w Instytucie.

Art. 13. 1. Prezes Rady Ministrów odwołuje członków Rady Instytutu w przypadku:
1) rezygnacji ze stanowiska;
2) zaprzestania spełniania wymagań, o których mowa w art. 14 pkt 1 i 3.

2. Prezes Rady Ministrów może w każdym czasie odwołać członka Rady Instytutu, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1 i 2.

3. W przypadku upływu kadencji, odwołania albo śmierci członka Rady Instytutu Prezes Rady Ministrów powołuje nowego członka Rady.

Art. 14. Członkiem Rady Instytutu może być osoba, która:

1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych;
2) wyróżnia się wiedzą i doświadczeniem zawodowym w zakresie zadań Instytutu, o których mowa w art. 3;
3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Art. 15. Członkom Rady Instytutu za udział w posiedzeniach przysługują należności z tytułu podróży służbowych w wysokości i na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77^5 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Rozdział 3

Gospodarka finansowa Instytutu

Art. 16. Przychodami Instytutu są:

1) coroczne dotacje podmiotowe z budżetu państwa, przeznaczone na pokrycie bieżących kosztów działalności Instytutu, o której mowa w art. 3;
2) dotacje celowe z budżetu państwa przeznaczone na:
   a) realizację zadań, o których mowa w art. 3,
   b) współfinansowanie realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich;
3) środki finansowe pochodzące z funduszy Unii Europejskiej;
4) przychody z tytułu krajowych i międzynarodowych projektów i programów badawczych;
5) przychody z tytułu działalności gospodarczej, o której mowa w art. 17;
6) odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Instytutu, chyba że przepisy odrębne lub umowa, na podstawie której Instytut otrzymał środki, stanowią inaczej;
7) zapisy, spadki i darowizny;
8) przychody z innych tytułów.

Art. 17. 1. W zakresie niezbędnym do należytego wykonywania zadań, o których mowa w art. 3, Instytut może prowadzić działalność gospodarczą, w szczególności przez komercjalizację wyników prowadzonych badań, działalność wydawniczą, szkoleniową oraz wynajem pomieszczeń i biur.

2. Działalność gospodarcza Instytutu podlega wyodrębnieniu pod względem finansowym i rachunkowym z działalności, o której mowa w art. 3.

3. Działalność gospodarcza Instytutu nie może być finansowana z dotacji podmiotowej z budżetu państwa.

4. Dochód z działalności gospodarczej Instytutu służy wyłącznie realizacji zadań Instytutu, o których mowa w art. 3.

Art. 18. 1. Instytut prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000, 1366, 1669 i 1693).

2. Projekt planu finansowego na następny rok budżetowy opracowuje Dyrektor Instytutu, z uwzględnieniem terminów określanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych dla materiałów do projektu ustawy budżetowej.

3. Podstawę gospodarki finansowej Instytutu w okresie od dnia 1 stycznia do dnia zatwierdzenia planu finansowego Instytutu przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów stanowi projekt tego planu, zaopiniowany przez Radę Instytutu.

4. Roczny plan finansowy Instytutu obejmuje w szczególności:

1) planowane przychody, w tym dotacje, o których mowa w art. 16 pkt 1 i 2;
2) planowane koszty;
3) planowane wydatki inwestycyjne;
4) stan środków obrotowych na początek i koniec roku;
5) planowany przyrost lub spadek środków obrotowych na początek i koniec roku;
6) źródła pokrycia planowanego niedoboru przychodów w stosunku do kosztów.

Art. 19. 1. Tworzy się następujące fundusze Instytutu:

1) fundusz statutowy;
2) fundusz rezerwowy;
3) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych;
4) inne fundusze, jeżeli obowiązek ich utworzenia wynika z odrębnych przepisów.

2. Zysk netto Instytutu powiększa fundusz rezerwowy.

3. Stratę netto Instytutu pokrywa się z funduszu rezerwowego.

4. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych tworzy się na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1316, 1608 i 1669).

Art. 20. 1. Roczne sprawozdanie finansowe Instytutu podlega badaniu przez firmę audytorską.

2. Wyboru firmy audytorskiej do badania rocznego sprawozdania finansowego Instytutu dokonuje Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. Dyrektor Instytutu przedstawia Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do zatwierdzenia, zaopiniowane przez Radę Instytutu, roczne sprawozdanie finansowe Instytutu, wraz ze sprawozdaniem z badania.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach

Art. 21. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2186, z późn. zm.[3)]) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po pkt 61b dodaje się pkt 61c w brzmieniu:

„61c) Dyrektor Instytutu Europy Środkowej i jego zastępcy;”;

2) w art. 8 pkt 57a otrzymuje brzmienie:

„57a) pkt 61a–61c – Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;”.

Art. 22. W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1182, 1669, 1735 i 2024) w art. 3 w ust. 1 po pkt 11b dodaje się pkt 11c w brzmieniu:

„11c) Instytut Europy Środkowej;”.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 23. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy likwiduje się Instytut Europy Środkowo-Wschodniej[4)].

2. Czynności związane z likwidacją Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej wykonuje osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

---

3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 538, 650, 651, 730, 1000, 1349, 1669 i 1735.

4) Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, utworzony rozporządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 5 października 2001 r. w sprawie utworzenia jednostki badawczo-rozwojowej Instytut Europy Środkowo-Wschodniej (Dz. U. poz. 1296).

3. Bilans zamknięcia Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej staje się bilansem otwarcia Instytutu.

Art. 24. Z dniem wejścia w życie ustawy tworzy się Instytut.

Art. 25. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy:

1) składniki majątkowe i niemajątkowe Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej przejmuje Instytut;
2) należności i zobowiązania Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej stają się należnościami i zobowiązaniami Instytutu.

2. Instytut jest zwolniony z podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług z tytułu przejęcia składników, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Instytut nie ponosi opłat sądowych w zakresie związanym z przejęciem składników, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 26. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy:

1) Prezes Rady Ministrów powołuje Dyrektora Instytutu, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych; przepisu art. 7 ust. 1 w zakresie konieczności zasięgnięcia opinii Rady Instytutu nie stosuje się;
2) wygasa kadencja dyrektora Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej;
3) ustaje członkostwo członków Rady Naukowej Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej;
4) pracownicy Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej stają się pracownikami Instytutu.

2. Prezes Rady Ministrów powoła Radę Instytutu I kadencji w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Stosunki pracy z pracownikami, o których mowa w ust. 1 pkt 4, wygasają po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli przed upływem 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie zostaną im zaproponowane nowe warunki pracy i płacy albo w razie nieprzyjęcia nowych warunków pracy i płacy.

4. W terminie 2 tygodni od otrzymania propozycji nowych warunków pracy i płacy pracownik składa oświadczenie woli o przyjęciu albo odmowie przyjęcia propozycji. Niezłożenie oświadczenia woli uważa się za przyjęcie propozycji.

5. W przypadku wygaśnięcia stosunków pracy na podstawie ust. 3 pracownikom przysługują świadczenia przewidziane dla pracowników, z którymi stosunki pracy rozwiązuje się z powodu likwidacji pracodawcy.

Art. 27. Do czasu zakończenia likwidacji Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej Instytut działa na podstawie projektu planu finansowego opracowanego przez Dyrektora Instytutu.

Art. 28. 1. W latach 2019–2028 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym realizacji zadań wynikających z ustawy wyniesie:

1) 2019 r. – 4 000 000 zł;
2) 2020 r. – 5 000 000 zł;
3) 2021 r. – 7 000 000 zł;
4) 2022 r. – 7 000 000 zł;
5) 2023 r. – 9 000 000 zł;
6) 2024 r. – 9 000 000 zł;
7) 2025 r. – 11 000 000 zł;
8) 2026 r. – 11 000 000 zł;
9) 2027 r. – 14 000 000 zł;
10) 2028 r. – 14 000 000 zł.

2. Organem monitorującym wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. W przypadku zagrożenia przekroczenia limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków związanych z kosztami funkcjonowania Instytutu.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 3, jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 29. W 2018 r. do czasu otrzymania dotacji, o której mowa w art. 16 pkt 1, działalność Instytutu jest finansowana z rezerwy ogólnej Rady Ministrów.

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MARSZAŁEK SEJMU

/ – / Marek Kuchciński